

סין

דרושים: צידי נמרים

שעה שחברי הכנסת הישראלית החליפו נאומים אדיבים ופחות אדיבים על הצורך להילחם נגד השחיתות והשוחד במנגנון הממשלה והסוכנות וכמה מן הפקידים עצמם ערכו צייד רבתי על הדיר אמיל שמוראק שגילה טיפה מן הים, נערך בסין העממית צייד בקנה-מידה אחר: העם כולו נקרא להשיג תתף בצידי נמרים, ספורט לאומי חדש שדווקא לפניה אפילו את המלחמה בקוריאה ואת שבוע הידידות עם ברית-המועצות.

הנמרים שהיה צריך לצוד אותם, לפי פקודת הממשלה העממית, התהלכו, בינתיים, על שתיים. היו אלה פקידים הממשלה העממית.

כדורי ברזל וכדורי זהב. בימי מלחמת האזרחים הגדולה התעניינו מאוד מיליוני יוני הסינים אך מעט בהבדלים האידיאולוגיים בין מאו טסה-טונג וצ'יאנג קיי-שק. עניינה אותם הרבה יותר נקודה אחרת, קרובה להם יותר: בעוד שצ'יאנג ואנשיו חיו חיים של מותרות, צברו הון פרטי של מיליונים והשקיעו אותו באמריקה, שימשו מאו ופי קידו מופת אישי בחיי צנע ובהליכות של צניעות. מאו עצמו פיקח על מוסר פקידיו, הלהיב אותם להקריב את חייהם הפרטיים על מזבח האומה. התוצאה היתה שסינים רבים, ביניהם גם עשירים ואמידים, העדיפו את הקרבות הצינוריים והישרים על המגנימים הרקובים של היומה הפרטית.

כשהציף המבול הצבאי של מאו את ערי סין הגדולות, עודד את הפקידים הוותיקים של צ'יאנג להישאר בתפקידם, להמשיך בעבודתם כרגיל, הבטיח שרק חבלנים מושבעים ייעשנו. בצורה זו נמנעה מהפכה בחיי יומיום, והחיים הסדירים נמשכו כתיקונם. הקומוניסטים קיוו כי רוח הצנע של מנגנונם ישתרש גם בקרב הפקידות הוותיקה.

אולם קרה ההפך הגמור. פקידים קומוניסטים רבים, ששימשו עד כה מופת אישי ובוז לכדורי הברזל של האויב, החלו נופלים עתה במטר כדורי הזהב. המתח החלוצי ירד. סברו קומוניסטים וותיקים רבים: סבלנו משפיק משך עשרות בשנים, הגיעה השעה שנשבע מעט נחת, ניתן לצעירים מאתנו להמשיך במפעל.

מזכר בעלים, בנים. אולם מאו טסה-טונג, שהבין כי המשטר העממי כולו עומד במבחן, לא נשאר אדיש להתפתחות זו. הוא החליט לפתוח במיבצע-ענק, נגד השחיתות, הביזבז והביוקוראטיה, נתן בזאת דוגמה בלתי-רגילה כיצד לטהר מנגנון של מדינה, כשהדבר נעשה בלב שלם.

פקד ליאו לאן-טאו, ראש ועד הפיקוח על הצנע" בסין הצפונית: "בכל אזור יש להקים מפקדה חזקה, טהורה ונקייה, עם פלוגת מפתח של ציידים-נמרים מנוסים". ציידים-נמרים אלה זקוקים לשיחוף פעולה מצד הקהל הרחב. הפועלים והפקידים בכל מפעל חייבים לחקור את מעשי מנהליהם, להאשים אותם בפומבי ולגלות את דרכיהם המושחתות. אר-גוני הנשים הוכנסו למיבצע, דרשו מחבריהם תיבה להאשים לא רק את בעליהן, אלא גם את בניהן.

נמרים גדולים וקטנים. התגובה היציבורית היתה עצומה. לפי דברי ליאו נתקבלו 160,000 מכתבי-האשמה בעיר טיאנג'ין.

150,000 מכתבים בעיר פקינג. אולם אם היה זה מעשה פטרוטי להאשים אחרים, היה זה מעשה יפה עוד יותר לאדם להאשים את עצמו. הובטח יחס של חסד לכל אדם המתחרט על פשעיו ועובר לצד העם". נערך מעין מרוץ כללי של האשמה-עצמית רבת חרטה. באסיפת עם של פועלי הרכבת בהאנג' שו הודו 1500 איש בפשעיהם, בצ'ונקיינג האשימו 20,000 איש את עצמם.

התמונה הכללית שנתקבלה היא שלא היה קיים כמעט מפעל פרטי בסין שלא השתמש מתשלום מסים, וכי רבים מאד מבין הפקידים עסקו במעילות ובקבלת שוחד. הפושעים נחלקו ל"נמרים גדולים", ששחיתותם גוגעת לסכומים העולים על 100 מיליון יואן, ונמרים קטנים שאינם מגיעים לרמה זו. בהאנג' שו הודו בפשעיהם 48 נמרים גדולים.

הדבר שציער ביותר את השלטון היה כי מקרים אלה לא נגעו רק לפקידים הוותיקים, שהתחנכו במשטר הרקוב של צ'יאנג, אלא גם ברבים מבין חברי המפלגה הקומוניסטים,

אפילו באנגליה יש חוקים, וכמה חשובים יותר החוקים של ממלכת השמש! בהירים כשלהבת חוקים אלה, ויש לירוא אותם! תר מאשר את הברק הנורא! אולם האנגלים, ושאר האירופים, לא יראו ביטלו את החוקים הסיניים והתערבו במשפט טיהם. ורק עתה נוכחו לדעת שהיה זה לקח בלתי כדאי. כי הסינים למדו משהו. כשדן השבוע בית-המשפט הצליון של גרמניה המערבית בקרלסרוהה בבקשה להכריז על המפלגה הקומוניסטית והניאונאצית כבלתי חוקיות לאור חוקת המדינה, הופתע קבל מברק חתום בידי שן שון-יי, נשיא אגוד עובדי המשפט בסין העממית. אמר הנשיא: אסור להכריז על המפלגה הקומוניסטית כעל מפלגה בלתי חוקית, כאשר היא מייצגת את "שאיפות העם הגרמני". היה זה מקרה ראשון ששופט סיני התערב בעבודת בית-המשפט האירופים.

כתב איקונומיסט הלונדוני: "כמה טוב היה לולא התערבנו אנתנו במשפטים שלהם.

הפגנת-תעמוזה נגד השחיתות בשאנגהי במקום נאומים אדיבים, ספורט לאומי חדש

כי עתה חזר הברק הנורא של כעס ממלכת השמש לקרלסרוהה, ומי יודע במי יפגע הב"ר ק מחר?"

רודסיה

תלמידי כתה א'

לפני 64 שנים נפגש לובנגולה, מלך המט"ל בילים, שבת כושי שהפיל את חיתתו על כל הארצות הסמוכות, עם סטיל רודס, הרפתקן אנגלי שהתעשר במכרות היהלומים של דרום-אפריקה, הפך שם רווח וחלם על אימפריה בריטית שתקיף את העולם כולו. כתוצאה מכך מסר המלך לרודס זכוונות על אוצרות הטבע הרבים בארצו לחברה בריטית, בהנהגת רודס, אך במרוצת הימים נוכח לדעת שקל יותר להכניס את הבריטים מאשר להוציאם. כשהגיעו בני שבטו השחורים ל'אוצר' מסקנה כבר היה קצת מאוחר. ארצם הפכה מושבה בריטית, נקראה בשם רודסיה, חולקה לשני חלקים לאורך נהר זמבזי. הלבנים בשתי הרודסיות לא יכלו להתאונן על גורלם. בהיותם מיעוט קטן בקרב ים של שחורים, העובדים למענם, ריכזו ב-

אנשי-המופת לשעבר. אולם עיקר המחץ הופ"נה נגד משלמי השוחד - בעלי המפעלים הפרטיים, הקיימים עדיין לרוב בסין העמ"מית (בה נהג משטר הדומה לנאצי, המדיניות הכלכלית-החדשה של לנין). אויבי הקומוניסטים התייחסו רק בחצי אמון נה לכל המיבצע, טענו שתפקידו העיקרי לא היה רק לטהר את האוירה בסין, אלא גם למצוא שעירים-לעזעזאל, שאפשר להאשימם ב'מצבה הכלכלי של סין שהורע עקב המערכה הקשה בקוראיה והמאמץ להפוך את סין העממית למעצמה צבאית עולמית.

הברק החוזר

לפני 120 שנה ניסה הלורד האנגלי נאפיר להתערב בחוקים הסיניים שפגעו במסחר האנגלי. אמר לו אז משנה-המלך בקנטון:

"פקינג, 'בירת הצפון', היה שמה היסטורי של העיר כל עוד היתה בירת ממלכת-השמש. כשהעביר צ'יאנג קיי-שק את הבירה לננקינג, 'בירת הדרום', נקראה עיר הצפון בשם פיי-פינג. עד שמאו שוב הפכה לבירה והחזיר לה את שמה הקודם.

ידיהם את כל השלטון. בידיהם התעשיות הקלות של רודסיה הדרומית, מכרות הנחושת ברודסיה הצפונית ומטעי התה והטבק של ארץ הניאסה, האזור השלישי של אותו שטח. מדוע, חשבו לעצמם, ימשיכו להיות שלישייה של מושבות בריטיות, במקום להיות ארץ גדולה אחת, מאוחדת בפדרציה שתהיה דומיניון נוסף ועצמאי במסגרת חב"רת העמים הבריטיים? הם פנו למיניסטרים בלונדון, ביקשו לכנס ועידה.

השחורים לא שתקו. בוועידה הופיעו שלושה גורמים: באי-יכולת הממשלה הלונדונית, באי-יכולת הלבנים של שלוש הארצות ובאי-יכולת השחורים. אלה האחרונים הוזמנו מטעמי נימוס, מבלי שמישהו יניח שהיה ערך כלשהו לדבריהם. כי ברודסיה הדרומית קיים נוהג ותיק: כשהלבן מדבר, מוטב לו לשחור לשתוק.

וכאן באה ההפתעה: השחורים לא שתקו. אמרו הם: אין אנו רוצים בפדרציה, בה ישלטו הלבנים. רוצים אנו להשאר בנידי הב"ריטים מבריטניה, שישמרו עלינו מידי הב"ריטים מרודסיה, עד אשר נקים, אנו השחורים, ממשלה משלנו. אולם אנו, השחורים, נהיה נדיבילכ. ניתן ללבנים, אף כי הם מדי עוט קטן, לקחת חלק כלשהו בשלטון. הלבנים של רודסיה עצרו לרגע את נשימתם, מוכיחיהדמה. הם לא האמינו למשמע אוזניהם. כשהחלימו ביטאו את רגשותיהם בצורה הרשמית. אמר ג'והן מופט, אנגלי שקיבל על עצמו לייצג את השחורים במועצה המחוקקת (שרק שנים מבין 22 חבריה מייצגים את הרוב השחור): "האפריקאים (שקיבלו את ההחלטה) הם בדרך כלל פקחים למדי. ההסבר היחידי שאני יכול לחשוב עליו הוא שיצאו לרגע קט מדעתם". ואילו אחד העתונים האנגליים במקום העיר: "הבנטואים נשארים ילדותיים וטפשיים... דרישתם של האפריקאים לשוויון פוליטי ב'שלב זה דומה לדרישתו של תלמיד בכיתה א' לשוויון זכויות עם מנהל בית-הספר."

אולם מצב הרוח הקיצוני של השחורים לא עלה בלבם ההמונים הנבערים, העובדים במכרות במשכורות מגוחכות (כשלוש לירות לחודש). הוא עלה בלב המעמד הקטן של המשכילים, המתרבה בהתמדה, והמוצא את כל הדלות סגורות בפניו. אין מרשים ל'אפריקאים לעסוק במקצועות המעולים, אף אין מעסיקים אותם כפועלים מקצועיים. אר לם גרוע ביותר מצבם של השחורים שכבר הגיעו למשרות גבוהות למדי. שני השחורים במועצה המחוקקת, ממש כמיליוני חבריהם, אינם רשאים להכנס לחנות לבנה. מקבלים את מצרכיהם מבעד חור בקיר הפונה ל'רחוב.

המצב הכלכלי והמצב האנושי הפוך ב'שלוש הארצות. בארץ הניאסה השחורים מזוירעב, אולם אין הם מושפלים כברודסיה הדרומית, שם מצבם הכלכלי טוב יותר אך לם כבודם האנושי נרמס. התוצאה היא ש'מספר גובר והולך של כושים נוטש את העוני ואי-הכבוד האנושי, נוהר דרומה.

הרעיון המהפכני שהחל מבצבץ בלב הש'חורים המשיכלים יותר: מדוע לא יהיו להם כבוד אנושי ורווחה חומרית גם יחד? על כך לא מצאו תשובה. הרוסים הלבנים הוסיפו לדבר על הגמוניה לבנה כעל תורה מסכני, השחורים החלו מדברים על שלטון שחור, ואילו הפקידים הבריטיים, כדודים טובי-לב, הפיצו את תורתם שלהם: שות'פות לבנה-שחורה, צודקת והוגנת. ועד ש'תושב שותפות זו היה ברור להם כי הם יצטרכו להוסיף, לצערם, לשלוט לבדם.

משונה אח פני הטבע

